

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2024/378
Toplantı Tarihi/Sayısı : 7.5.2024/46
Karar Numarası : 2024/442
Başvuran : Ü.K.P.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Ceza infaz kurumunda tutulmakta olan başvuranın, anneleri hükümlü veya tutuklu olan çocuklara her hafta anneleri ile açık görüş hakkı tanınması talebine ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, her hafta açık görüş yapma hakkı sayesinde suça sürüklenen çocukların her hafta anneleri ile görüşebildiğini, sevgi, güven ve bağlanma ihtiyacının desteklenmesi ile suça sürüklenen çocukların sağlıklı bir psikolojiye sahip bireylere dönüştürülebileceğini, ancak annesi hükümlü veya tutuklu olan çocukların ise anneleri ile ayda bir kez bir saate kadar görüşebildiğini iddia etmekte ve anneleri tutuklu veya hükümlü olan çocukların da anneleri ile her hafta açık görüş yapma hakkından faydalanabilmesinin sağlanmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun “Amaç ve kapsam” başlıklı 1’inci maddesi şöyledir:

“Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir.”

4. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9’uncu maddesinin ilgili bentleri şöyledir:

“... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek...”

5. 6701 sayılı Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

“(1) Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)

(9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Ön İncelemenin Yapılması” başlıklı 48’inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... yönlerinden incelenir.”

7. Mezkûr Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48’inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

9. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

10. Bununla birlikte başvuru, ceza infaz kurumunda tutulmakta olan başvuranın, anneleri hükümlü veya tutuklu olan çocukların her hafta anneleri ile açık görüş hakkından yararlanması talebine ilişkindir.

11. Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik’in “Amaç” başlıklı 1’inci maddesi şöyledir:

“Bu Yönetmeliğin amacı, ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutukluların ziyaret edilmelerine dair usul ve esasları düzenlemektir.”

12. Mezkûr Yönetmelik’in “Ziyaret gün ve saatleri” başlıklı 10’uncu maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

(...)

(2) ... Çocuk hükümlü ve tutuklular için ziyaret süresi bir saatten az, üç saatten fazla olmamak

üzere belirlenir.”

13. Mezkûr Yönetmelik’in “Açık görüşe ilişkin diğer konular” başlıklı 18’inci maddesinin beşinci fıkrası şöyledir:

“(Değişik fıkra:RG-14/9/2021-31598) Çocuk kapalı ceza infaz kurumunda bulunan hükümlü ve tutuklu çocuklar ile açık ceza infaz kurumları ve çocuk eğitimevlerinde kalan hükümlüler görüşlerini her zaman açık görüş şeklinde yapar.”

14. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesi "Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. ..." hükmünü içermektedir. Aynı maddenin sekizinci fıkrasına göre bu hüküm, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvuruları hakkında da geçerlidir. Bu çerçevede Kuruma yapılan başvurularda “doğrudan zarar görme” şartı aranmaktadır. Başvuruda iddialar bakımından zarar görme şartının karşılandığına ilişkin herhangi bir bilgi veya belge yer almamaktadır. Bununla birlikte, başvuranın anneleri hükümlü veya tutuklu olan çocukların her hafta anneleri ile açık görüş hakkından yararlanmasının sağlanması talebi Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik'te düzenleme yapılmasını gerektirmekte olup Kurumumuzun görev ve yetki alanında değerlendirilememektedir.

15. Başvuranın dilekçesi, yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında; başvuranın 6701 sayılı Kanun'a aykırı olduğunu ve tarafının zarar gördüğünü iddia ettiği ceza infaz kurumu uygulamaları hakkında başvuru usul ve esaslarına uygun olarak Kurumumuza başvuru yapabileceği, öte yandan başvuranın ilgili mevzuatta düzenleme yapılmasını gerektiren taleplerini Adalet Bakanlığına iletebileceği, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesine göre Kurumun görev alanına girmeyen ve inceleme şartlarını taşımayan başvurunun kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

7/5/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

ÜnalSADE
Üye